

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om upphävande av vissa stadganden i lagen om ikraftträdande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i lagen om ikraftträdande av EES-kommitténs beslut nr 7/94

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner lagarna om upphävande av vissa stadganden i lagen om ikraftträdande av EES-avtalet och i lagen om ikraftträdande av EES-kommitténs beslut nr 7/94 emedan stadgandena inte tillämpas sedan Finland blivit medlem av Europeiska unionen. I de nämnda ikraftträdelselagarna ingår en mängd nationella verkställighets- och tillämpningsbestämmelser, vilkas innehåll har ersatts antingen av direkt tillämplig EG-rätt eller av annan nationell lagstiftning som givits med anledning av anslutningen till EU. Nationella verkställighets- och tillämpningsbestämmelser som blivit överflödiga i och med EU-medlemskapet måste för lagstiftningens tydlighets skull avskaffas även till den del de ingår i de lagar genom vilka avtalen som grundade EES bringades i kraft. Eftersom EES-avtalet har krävt godkännande i

konstitutionell ordning av samtliga medlemsstater i EU, behöver de egentliga ikraftträdelsestadgandena i lagen om ikraftträdande av EES-avtalet och i lagen om ikraftträdande av EES-kommitténs beslut nr 7/94 däremot inte upphävas.

I propositionen ingår ett förslag till lag om ändring av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet och ett förslag till lag om upphävande av vissa stadganden i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet. De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. EES-avtalet

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som upprättades i Porto den 2 maj 1992, godkändes genom lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93). Sedan Schweiziska edsförbundet stannat utanför samarbetsområdet, godkändes protokollet av den 17 mars 1993 om justering av EES-avtalet genom en lag(1505/93) av den 18 juni 1993 om

ändring av EES-avtalets ikraftträdelselag. EES-avtalet och de ovan nämnda lagarna sattes på sedvanligt sätt i kraft genom förordning (1506/93).

Den genom EES-avtalet upprättade Gemensamma EES-kommittén antog genom sitt beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994 flera ändringar i protokoll 47 och i bilagor till EES-avtalet. Gemensamma EES-kommitténs beslut eller det s.k. EES-tilläggspaketet, godkändes genom en lag som antogs den 28 juni 1994 (530/94). Om beslutets ikraftträdande den 1 juli 1994 stadgades genom förordning (531/94).

Lagen om ikraftträdande av EES-avtalet och lagen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 är s.k. kombinerade blankettlagar varigenom internationella överenskommelser sätts i kraft. I lagarna ingår således utöver de egentliga ikraftträdelsestadgandena också verkställighetsbestämmelser som behövs för uppfyllandet i Finland av vissa förpliktelser som följer av bestämmelser i EES-avtalet och den sekundära EG-lagstiftningen under det. Sådana bestämmelser är bl.a. stadgandena om EES-reglernas företräde i 2 och 3 §§ i lagen om ikraftträdande av EES-avtalet samt stadgandena om straffpåföljd vilka intagits i båda ikraftträdelselagarna med avseende på brott mot vissa bestämmelser i EES-avtalet och i specificerade EG-rättsakter som omfattas av avtalet. I lagarna intogs dessutom flera klarläggande stadganden om de myndigheter som svarar för verkställigheten i Finland av vissa EG-rättsakter som omfattas av EES-avtalet samt om arbetsfördelningen mellan dessa myndigheter.

Efter Finlands anslutning till Europeiska unionen den 1 januari 1995 tillämpas EES-avtalet inte i relation till någon av EU:s medlemsstater. EES-avtalet utgör ett i Romfördragets artikel 238 avsett associationsavtal, vars parter är Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen samt medlemsstaterna tillsammans. EES-avtalet och dess justeringsprotokoll har satts i kraft genom rådets och kommissionens beslut 94/1/EG, EKSG och 94/2/EG, EKSG.

När fördraget om anslutning till Europeiska unionen sattes i kraft (FördrS 104—105/94) valde man att inte i själva ikraftträdelselagen för anslutningsfördraget inrymma nationella verkställighetsbestämmelser med materiellt-rättsligt innehåll. Till den del de ovan avsedda materiellt-rättsliga stadgandena i lagen om ikraftträdande av EES-avtalet avser frågor som kräver motsvarande reglering även under ett EU-medlemskap, är det juridiskt nödvändigt att beakta detta lagstiftningsbehov inom ramen för annan nationell lagstiftning som krävs för anpassningen till EU-medlemskapet. Härav följer att även EES-avtalets ikraftträdelselag måste ändras så att lagen motsvarar det nu rådande rättsläget. Detta konstaterades uttryckligen även i den allmänna motiveringen till regeringens proposition om anslutningsfördraget (reg.prop 135/1994 rd. s.108).

De beslut av Gemensamma EES-kommittén

som är bindande för Finland som stat har, i enlighet med vedertagen fördragspraxis, behandlats på samma sätt som internationella överenskommelser och de har satts i kraft genom skild författning. Inom ramen för det tvåpelarsystem som kännetecknar EES, representeras emellertid gemenskapen och dess medlemsstater i Gemensamma kommittén av kommissionen. Beslut nr 7/94 av Gemensamma EES-kommittén har publicerats under EES-avdelningen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, EGT (OJ L 160/1.28.6.1994). I EGT finns också en särskild s.k. kompletterande EES-del, där Gemensamma kommitténs beslut på de nordiska språken publiceras. I EU:s medlemsstater sätts besluten av Gemensamma EES-kommittén inte i kraft nationellt och de publiceras inte heller nationellt. EU-medlemskapet har dock inte retroaktivt verkan i den meningen att författningar om ikraftträdande eller verkställighet av Gemensamma EES-kommitténs beslut, vilka författningsenligt givits i Finland före anslutningen måste upphävas. Däremot bör ur dem avlägsnas de stadganden som i materiellt-rättsligt hänseende står i konflikt med eller överlappar EG-rätten eller annan nationell lagstiftning.

1.2. Övriga överenskommelser som hänför sig till EES

Avtalet om en ständig kommitté för EFTA-staterna (1511—1513/93) har upphört att vara i kraft för Finlands del i och med Finlands anslutning till EU, dvs. den 1 januari 1995, med stöd av artikel 12.2 i avtalet. Avtalet har satts i kraft med en vanlig blankettlag och ikraftträdelseförfordning, vilka enligt vedertagen fördragspraxis inte upphävs särskilt. Däremot publicerar utrikesministeriet ett meddelande i författningssamlingens fördragsserie om att avtalet upphört att vara i kraft.

Avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol har satts i kraft genom en kombinerad blankettlag som också innehåller materiellt-rättsliga stadganden (1507/93). Genom avtalet i Bryssel den 28 september 1994 om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen (FördrS 19/95) har man dock enats om att övervakningsmyndigheten och domstolen fort-

sätter verksamheten under en övergångstid om åtminstone sex månader från den 1 januari 1995. Arrangemanget är nödvändigt för verkställigheten av övergångsbestämmelserna i artikel 172 i anslutningsakten som ingår i anslutningsfördraget (reg.prop. 135/1994 rd. s 148). Lagen om ikraftträdande av avtalet varigenom EFTA:s övervakningsmyndighet och domstol upprättades kan upphävas sedan övergångsperioden som gäller för de tre EU-länderna i fråga om de nämnda myndigheterna utgått sannolikt under hösten 1995.

2. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att 2—6 §§, 7 § 2 mom., 8—12 §§ och 15 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet samt 2—6 §§ lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet upphävs på de grunder som anförts nedan. Samtidigt föreslås att även 16 § 1 mom. lagen om ikraftträdande av EES avtalet justeras.

2.1. Föreslagna ändringar av lagen om ikraftträdande av EES-avtalet

Lagens 1 § innehåller ikraftträdelsestadgandena för EES-avtalet och för protokollet med justeringar av avtalet. Dessa stadganden upphävs inte.

I lagens 2 § stadgas i enlighet med protokoll 35 till EES-avtalet om företrädesprincipen enligt vilken ett stadgande i lag eller förordning som strider mot en bestämmelse i EES-avtalet, dess protokoll eller dess bilaga eller mot en regel i ett EG-direktiv eller en EG-förordning som omfattas av EES-avtalet inte får tillämpas på vissa villkor som närmare anges i paragrafen. Ur detaljmotiveringen i regeringens proposition om ikraftträdande av EES-avtalet (reg. prop. 95/1992 rd. s 378) framgår EFTA-staternas plikt att genom nationell lagstiftning se till att EES-reglernas företrädare verkligen tryggas i en eventuell konfliktsituation med nationell lagstiftning.

För medlemsstaterna i EU ter sig företrä-

desprincipen som en genom EG-domstolens praxis utvecklad ledande rättsprincip. Principen är förpliktande för Finland med den rättsverkan som bör tillskrivas andra ledande rättsprinciper inom EG-rätten som utvecklats av EG:s domstol (se avsnitt 3.2.2. i reg.prop. nr 135/94 om fördraget om anslutning till Europeiska unionen, s 15 och avsnitt 10 i detaljmotiveringen om lagstiftningsordning, s. 678).

Stadgandena om företrädare i 2 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet gäller däremot endast bestämmelserna i EES-avtalet och de EG-rättsakter som omfattas av EES-avtalet. Företrädesprincipen utgör i likhet med andra ledande rättsprinciper hos gemenskapsrätten heller intet föremål för medlemsstaternas nationella lagstiftning. 2 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet strider mot gemenskapsrätten med avseende på företrädesprincipen och paragrafen bör därför upphävas.

I lagens 3 § utsträcks det ovan nämnda stadgandet i 2 § till beslut av Gemensamma EES-kommittén, vilka satts i kraft i behörig ordning. Det föreslås att paragrafen upphävs på samma grunder som de som anförts för 2 §.

I lagens 4 § befullmäktigas finansministeriet att ombesörja det nationella ikraftsättandet av ändringar av ursprungsreglerna och vissa andra regler om produkter på vilka EES-avtalet tillämpas vilka avses i protokollet 2—4 till EES-avtalet. Efter den 1 januari 1995 kan detta bemyndigande inte tillämpas, emedan beslutsbefogenheterna inom områdena för tullunionen och den gemensamma handelspolitiken tillfaller EG:s organ. Paragrafen bör således upphävas.

Enligt lagens 5 § får handels- och industriministeriet meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av vissa rådsförordningar som hör till energiområdet och som det hänvisas till i bilaga IV till EES-avtalet. Sådana närmare föreskrifter som avses i paragrafen har inte utfärdats sedan EES-avtalet trätt i kraft. Med stöd av 36 § elmarknadslagen (386/95), som träder i kraft den 1 juni 1995, kan handels- och industriministeriet särskilt föreskriva om anmälan av byggnadsplan för kraftverks- och elöverföringsanläggningar. Bemyndigandet kan anses täcka stadgandet i 5 § punkt 1, enligt vilken handels- och industriministeriet kan föreskriva om anmälan till kommissionen av investeringsprojekt av intresse för gemenskapen inom petroleum-, naturgas- och elektricitetssektorerna enligt rådets förordning (EEG) nr 1056/72. Förordning (EEG) nr 1893/79 om

införande av registrering i gemenskapen av import av råolja och/eller petroleumprodukter som nämns i 5 § punkt 2 och 3 har upphört att gälla den 31 december 1991 och giltighetstiden för nämnda förordning har tills vidare inte förlängts. Registreringsuppgifterna i fråga har i Finland insamlats med stöd av rådets direktiv 76/491/EEG om ett gemenskapsförfarande för information och samråd om priser på råolja och petroleumprodukter i gemenskapen. Problemet med att ta fram uppgifterna har inte förekommit och något stadgande om handels- och industriministeriets rätt att meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av de i 5 § nämnda EG-förordningarna behövs inte längre bl.a. med hänsyn till de befullmäktigande stadganden som ingår i elmarknadslagen.

Enligt 6 § lagen om ikraftträdandet av EES-avtalet är arbetsministeriet behörig nationell myndighet som avses i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet, vilken nämns i EES-avtalet och dess bilaga V. Närmare verkställighetsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter har inte utfärdats i stöd av paragrafen.

Sedan Finland anslutit sig till Europeiska unionen utgör den ovan nämnda rådsförordningen direkt tillämplig rätt, vilken myndigheterna är förpliktade att efterfölja. Då avsikten med 6 § inte heller var att ingripa i arbetsfördelningen mellan olika myndigheter behövs ett klargörande stadgande av detta slag inte längre och 6 § kan därmed upphävas.

7 § 1 mom. lagen om ikraftträdandet av EES-avtalet har upphävts genom lagen den 15 juli 1994 (664/94) om upphävande av 7 § 1 mom. lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet. Ersättande stadganden fogades till lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/91) genom lagen den 15 juli 1994 (663/94). Enligt 7 § 2 mom. lagen om ikraftträdandet av EES-avtalet är trafikministeriet den behöriga myndighet som avses i rådets förordning (EEG) nr 1192/69, till vilken det hänvisas i bilaga XIII till EES-avtalet. 7 § 2 mom. kan upphävas med samma motivering som den vilken har anförts med avseende på 6 § ovan.

Genom ändringen den 7 april 1995 av lagen om vägtrafik (521/95), som ersätter 8 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet, har stadganden utfärdats om kontrollen av chaufförernas kör- och vilotider samt om straff och tvångs-

medel, vilket förutsätts av rådets förordning (EEG) nr 3820/85, liksom om vissa nationella undantag som förordningen medger. Ändringen sätts i kraft samtidigt som de lagar som ingår i denna proposition och 8 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet föreslås upphävas.

Lagens 9 § 1 och 2 mom. innehåller stadganden om den myndighet som svarar för den nationella verkställigheten av artikel 50 i EES-avtalet och av rådets förordning (EEG) nr 11/60, som det hänvisas till i avtalets bilaga XIII. Denna myndighet är konkurrensverket. Enligt paragrafens 3 mom. skall brott mot de skyldigheter som ålagts transportbolag bestraffas enligt 27 § 1 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/92). Konkurrensverket ombesörjer i enlighet med lagen om konkurrensbegränsningar de uppgifter som enligt EES-avtalet tillfaller nationella konkurrensmyndigheter. Bestämmelser om dessa skyldigheter intogs i lagen om konkurrensbegränsningar genom lagändringar den 10 juni 1994 (447/94 och 448/94). Lagen om konkurrensbegränsningar innehåller också erforderliga bestämmelser om påföljd och tvångsmedel avseende brott mot konkurrensreglerna.

Till riksdagen har givits en proposition med förslag till de ändringar i lagen om konkurrensbegränsningar som EU-medlemskapet ytterligare kräver bl.a. med avseende på konkurrensverkets skyldigheter och uppgifter (reg. prop. 2/1995 rd.)

9 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet kan upphävas som överflödig.

I lagens 10 § 1 och 2 mom. stadgas om behöriga myndigheter och handräckning i fråga om verkställigheten av flera av EG:s konkurrensrättsliga rättsakter, till vilka det hänvisas i bilaga XIV till EES-avtalet. Också dessa nationella behörighetsstadganden kan upphävas. Stadganden som motsvarar dem om handräckning och samarbete samt om länsstyrelsernas plikt att bistå konkurrensverket fogades till lagen om konkurrensbegränsningar genom en av de ovannämnda lagändringarna (448/94). Den ovannämnda regeringspropositionen till riksdagen om ändring av lagen om konkurrensbegränsningar innehåller förslag till sådan ändring av dessa stadganden som medlemskapet i unionen erfordrar.

Enligt 10 § 3 mom. i lagen sätts de i EES-avtalets artikel 53.3 avsedda besluten, vilka motsvarar de gruppundtagsförord-

ningar som kommissionen meddelar enligt artikel 85.3 i Romfördraget, i kraft i Finland genom förordning. Sedan Finland anslutit sig till EU är dessa kommissionsförordningar direkt tillämplig rätt, och stadgandet om nationellt ikraftsättande måste därför upphävas. Genom artikel 172 i anslutningsakten till anslutningsfördraget har det säkerställts att privata företag inte lider rättsförluster på grund av att undantagsbesluten överförs från EFTA:s övervakningsmyndighet till kommissionen.

11 § ikraftträdelselagen innehåller stadganden enligt vilka rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71, som det hänvisas till i bilaga XVI i EES-avtalet, skall tillämpas på fataljer varom stadgas i vissa EG-rättsakter närmast inom området för offentlig upphandling, i stället för bestämmelserna i lagen om beräkning av laga tid (150/30). Stadgandet behövdes eftersom de ovan avsedda EG-reglerna sattes i kraft genom en särskild lagstiftning. Den nämnda rådsförordningen är numera direkt tillämplig på alla EG-regler och beslut som omfattas av den, vilket betyder att paragrafen kan slopas som överflödig.

Stadgandena i lagens 12 §, enligt vilka särskilda stadganden ges om valet av representanter till EES:s parlamentariskommitté, har förlorat sin betydelse då Finland anslöt sig till EU, och de kan upphävas. Representanterna till EES:s parlamentariskommitté, som består av medlemmar av Europaparlamentet och EFTA-staternas parlamentariskommitté, väljs, vad avser EU-länderna, på Europaparlamentets försorg. Avtalet om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament (1514/93) har i enlighet med avtalets artikel 15 upphört att gälla för Finlands del den 1 januari 1995.

Lagens 13 § innehåller stadganden om verkställighet i Finland av fullgörelsedomar som meddelats av de i artikel 110 i EES-avtalet avsedda övervakningsmyndigheterna samt av EG:s och EFTA:s domstolar. Enligt paragrafen verkställs dessa beslut på samma sätt som en lagakraftvunnen dom som en domstol i Finland har meddelat i ett tvistemål. Justitieministeriet skall på ansökan förordna om verkställighet. Motsvarande stadganden har givits i 1 § lagen om stadganden om rättsvård som ansluter sig till medlemskapet i Europeiska unionen (1554/94). Dessa är dock tillämpliga endast på beslut och domar som har något av de tre gemenskapernas grundläggande fördrag som

rättslig grund. I lagen om ikraftträdande av avtalet om upprättande av EFTA-staternas övervakningsmyndighet och domstol ingår inget motsvarande stadgande. Härav följer att 13 § lagen om ikraftträdandet av EES-avtalet skall tillämpas på verkställbara domar och beslut som meddelats med stöd av EES-avtalet, så länge som det tidigare i avsnitt 1.2. nämnda övergångsavtalet är i kraft. Därför föreslås inget upphävande av lagens 13 § nu.

I lagens 14 § stadgas att brott mot tystnadsplikten enligt artikel 122 i EES-avtalet eller mot tystnadsplikten enligt någon annan bestämmelse i avtalet skall vara straffbart i Finland. Motsvarande stadganden ingår också i 6 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol samt om tillämpningen av avtalet. I gemenskapernas grundläggande fördrag, i vissa institutioners statuter och i vissa enskilda rättsakter ingår bestämmelser och regler om sekretess, vilkas efterlevnad på samma sätt som i samband med EES, förutsätter att brott mot tystnadsplikten görs till en straffbar gärning. Den proposition med förslag till lag om ändring av 40 kap. strafflagen (reg.prop. 346/1994 rd.) som regeringen överlät under den föregående valperioden och enligt vilken stadganden om brott mot tystnadsplikten inom EU skulle ha fogats till 40 kap. strafflagen har dock förfallit. Eftersom det finns ett uppenbart behov av lagstiftning på området måste förslag till vederbörlig reglering av frågan överlåtas till riksdagen.

Enligt artikel 122 i EES-avtalet, liksom också enligt artikel 214 i Romfördraget, upphör tystnadsplikten inte i samband med att uppgiften eller uppdraget i fråga tar slut, utan den fortfar i princip under den tystnadspliktiges levnadstid. Då brott mot tystnadsplikten gjordes till en straffbar gärning enligt lagens 14 § intogs inte i lagrummet någon begränsning eller kvalifikation med avseende på tystnadspliktens innehåll eller tillämpning i Finland, utan påföljden anknöts till den folkrättsliga förpliktelsen som sådan. Detta är inte utan betydelse för 14 §:ns öde. Om 14 § upphävs, förfogar finska staten inte över något hot om påföljd mot röjandet av sekretessbelagd information. Man kan påstå att en sådan situation närmast är teoretisk och att man kanske aldrig skulle behöva åberopa 14 §. I paragrafen är det dock fråga om att finska staten har velat trygga

efterlevnaden av den folkrättsliga förpliktelse som staten har antagit genom att kriminalisera brott mot den. Eftersom Finlands anslutning till EU inte förändrar det faktum att tystnadsplikten enligt EES-avtalet består med avseende på tystnadspliktiga under finsk jurisdiktion, vore det konsekvent att inte heller staten inskränker sin egen skyldighet i detta hänseende. Med stöd av det ovan anförda föreslås till vidare inget upphävande av 14 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet, med beaktande av att 6 § lagen om ikraftträdande av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol också är i kraft tills vidare.

Lagens 15 § innehåller ett sedvanligt bemyndigande att genom förordning förordna om verkställigheten av EES-avtalet och EG:s sekundärlagstiftning som det hänvisas till i EES-avtalets bilagor. De i paragrafen avsedda verkställighetsförfattningarna har redan utfärdats och paragrafen kan inte längre tillämpas efter Finlands anslutning till EU. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig. Upphävandet av 15 § har till följd att även verkställighetsförordningar givna med stöd av den upphör att vara i kraft. Till den del sådana förordningar hänvisar till verkställigheten av EES-avtalet eller rättsakter som omfattas av avtalet bör därför vid behov nya förordningar utfärdas med stöd av EG:s grundläggande fördrag eller EG:s regelverk vilka binder Finland som medlemsstat i Europeiska unionen. Förordningen om ikraftträdande av EES-avtalet är inte en i 15 § avsedd verkställighetsförordning och om ändring av den stadgas vid behov särskilt.

Lagens 15 a § innehåller stadganden enligt vilka stadganden och bestämmelser som utfärdats om ikraftträdande eller verkställighet av EES-avtalet inte tillämpas på Schweiziska edsförbundet. Denna rättsverkan följer i och för sig av lagens 1 § 2 mom. Eftersom en mängd nationell verkställighetslagstiftning i samband med EES-avtalet redan hade hunnit ges, avsåg det klarläggande stadgandet att säkerställa att heller inte sådan lagstiftning var tillämplig i förhållande till Schweiz. Ett dylikt klarläggande stadgande strider inte mot de förpliktelser som följer av EU-medlemskapet. Enligt lagens 15 a § 2 mom. stadgas det särskilt genom förordning om tillämpningen av lagen på Furstendömet Liechtenstein. Tills vidare har Liechtenstein inte anslutit sig till EES-avtalet,

och följaktligen har någon förordning har inte givits.

Beträffande ikraftträdelsestadgandena i lagens 16 §, kan 1 mom. andra meningen om särskilt ikraftsättande genom lag av rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) upphävas som obehövlig. Paragrafens 1 mom., första meningen, innehåller det sedvanliga stadgandet enligt vilket ikraftträdelse tidpunkten fastställs genom förordning. Denna mening och 16 § 2 mom., enligt vilket åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft, är ett sedvanligt ikraftträdelsestadgande som inte behöver upphävas.

2.2. Föreslagna ändringar av lagen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94

Lagens 1 § stadgar om ikraftträdandet av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94. Stadgandet upphävs inte.

Lagens 2 § innehåller övergångsstadganden om retroaktiv tillämpning av rådets förordningar (EEG) nr 1247/92, nr 1248/92, nr 1249/92 och nr 1945/93 med ändringar till vissa av EG:s socialskyddsförordningar till vilka det hänvisas till i bilaga VI i EES-avtalet. Stadgandena har förlorat sin betydelse och paragrafen kan upphävas.

Lagens 3 § utsträcker till nya rättsakter, vilka ändrar eller verkställer vissa EG-rättsakter om arbetstagares fria rörlighet till vilka det hänvisas i bilaga V till EES-avtalet, stadganden om behöriga myndigheter som motsvarar dem som ingår i 6 § lagen om ikraftträdande av EES-avtalet. Paragrafen föreslås upphävas på samma grunder som 6 § i den ovan i avsnitt 2.1 behandlade lagen.

Lagens 4 § innehåller stadganden om myndigheter som i Finland skall svara för övervakning och organisation som förutsätts i rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om naturenlig produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel. Med stöd av lagrummet har utfärdats en förordning om övervakning av ekologisk jordbruksproduktion (557/94). Kontrollen av natur-enligt producerade livsmedel har ordnats med stöd av fullmakterna i livsmedelslagen (526/41).

Efter Finlands anslutning till EU hör den

nämnda övervakningen till EG:s gemensamma jordbrukspolitik. 2§ 2 mom. lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/94) berättigar jord- och skogsbruksministeriet att för något ärende eller någon grupp av ärenden genom sitt beslut överföra uppgifter till en myndighet inom något annat förvaltningsområde, på villkor att det avtalas särskilt om överföringen av uppgifter, uppgifternas omfattning och förfarandena i anslutning till detta mellan jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga. Detta stadgande är tillämpligt även på situationer som avses i 4§ i ikraftträdelselagen i fråga och 4§ kan sålunda upphävas. Det är nödvändigt att med stöd av fullmakterna i lagen om verkställighet av den gemensamma jordbrukspolitiken utfärda jord- och skogsbruksministeriets beslut, vari stadgandena i 4§ som upphävs samt stadgandena i den ovan nämnda förordningen 557/94 skulle tas in.

I 5§ 1 och 2 mom. i lagen stadgas om förordnande av myndighet eller organ som svarar för verkställigheten av rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapssystem för tilldelning av miljömärke samt om förfaranden som myndighet eller organ bör iaktta. I paragrafens 3 mom. stadgas om sökande av ändring i ett ärende som gäller ansökan om tilldelning av miljömärke. I paragrafens 4 mom. stadgas om straffpåföljd för brott mot tystnadsplikten enligt rådets förordning, som nämnts ovan. Statsrådet har genom sitt beslut den 29 september 1994 (863/94) anvisat Finlands standardiseringsförbund SFS rf miljömärketilldelningen. Genom miljöministeriets beslut (864/94) har det stadgats om verkställigheten av vissa kommissionsbeslut avseende Europeiska gemenskapens miljömärke. Stadgandena om förvaltningsförfarande, ändringssökande och straffpåföljder till följd av brott mot tystnadsplikt i ovan nämnda 5§ måste flyttas till en särskild lag, varvid 5§ kan upphävas. Regeringen har för avsikt att inom en nära framtid avlåta den erforderliga propositionen till riksdagen. Meningen är att lagen som ingår i den proposition som avlåts skall träda i kraft samtidigt som den föreliggande lagen på det sätt som nedan stadgas om lagens ikraftträdande. Närmare föreskriften kan ges med sköd av den skilda lagen om miljömärke.

Lagens 6§ innehåller stadganden om verkställighet som motsvarar stadgandena i 15§ lagen om ikraftträdande av EES-avtalet, som

föreslagits bli upphävd. Paragrafen kan upphävas.

Även i detta fall bör uppmärksammas, att upphävandet av lagrummet medför att eventuella verkställighetsförfordningar som utfärdats i stöd av det upphör att vara i kraft. Vid behov bör ersättande förfordningar som grundas på EG:s grundläggande fördrag eller regelverk utfärdas. Förordningen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 är inte en i 6§ avsedd förordning och om ändring av den stadgas vid behov särskilt.

Lagens 7§ innehåller sedvanlig föreskrift om ikraftträdande och upphävs inte.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar och inte heller några verkningar på den offentliga förvaltningens organisation.

4. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid utrikesministeriet. Under beredningen har hörts myndigheter till vars behörighetsområde de stadganden som föreslås upphävida hör.

5. Övriga omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen om upphävande av vissa materiellrättsliga stadganden i lagarna om ikraftträdandet av EES-avtalet kan behandlas först sedan fördraget om Finlands anslutning till EU och den av medlemskapet betingade nationella anpassningslagstiftningen har trätt i kraft. I anslutning till propositionen har regeringen för avsikt att inom en nära framtid avlåta en proposition till riksdagen med förslag till erforderliga bestämmelser för att ersätta stadgandena om miljömärke i 5§ lagen om ikraftträdande av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94.

6. Närmare stadganden och bestämmelser

De i propositionen ingående lagarnas ikraftträdande ger anledning till utfärdande av för-

ordningar för att ersätta verkställighetsförordningar som upphör att vara i kraft samt andra motsvarande föreskrifter.

7. Ikraftträdande

Lagarna utgör en del av de lagstiftningsåtgärder som behövs till följd av Finlands anslutning till Europeiska unionen. Lagarna bör träda i kraft så snart som möjligt efter det att

de har antagits och blivit stadfästa. Ikraftträdandet av 5 § lagen om ikraftträdande av EES-kommitténs beslut nr 7/94 kommer att regleras särskilt genom förordning. Förordningen kan ges när lagförslaget som ersätter stadgandena i det nämnda lagrummet på sätt som redovisas ovan i avsnitt 5 har antagits och stadfästs.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 2—6 §§, 7 § 2 mom., 8—12 §§ och 15 § lagen den 11 december 1992 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93) och

ändras 16 § 1 mom. som följer:

16 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag träder i kraft den

1995.

2.

L a g

om upphävande av vissa stadganden i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §
Härmed upphävs 2—6 §§ lagen den 28 juni 1994 om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet (530/94).

2 §
Denna lag träder i kraft den 1995.
Lagens 5 § upphör dock att vara i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 19 maj 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Ole Norrback

1.

Lag

om ändring av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 2—6 §§, 7 § 2 mom., 8—12 §§ och 15 § lagen den 11 december 1992 om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om tillämpningen av avtalet (1504/93) och
ändras 16 § 1 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Ett stadgande i lag eller förordning får inte tillämpas, om det står i strid med:

1) ovillkorliga och tillräckligt exakta bestämmelser i EES-avtalets huvudavtal eller i dess protokoll eller bilagor,

2) en sådan bestämmelse i ett direktiv till vilken det hänvisas i EES-avtalets bilagor, om bestämmelsen i direktivet är ovillkorlig och tillräckligt exakt samt om den gäller enskilda personers förhållande till den offentliga makten och om det är förenligt med den enskildes rätt att inte tillämpa stadgandet i lagen eller förordningen, eller

3) en EEG-förordning som det hänvisas till i en bilaga till EES-avtalet.

(upphävs)

2 §

3 §

Vad som sägs i 2 § gäller också bestämmelser i lag och förordning som står i strid med beslut av Gemensamma EES-kommittén, om besluten har verkställts på behörigt sätt.

(upphävs)

3 §

4 §

Finansministeriet har rätt att besluta om sådana ändringar i de bestämmelser i protokoll 2—4 i EES-avtalet som gäller ursprungsregler och produkter som hör till avtalets tillämpningsområde och om vilka Gemensamma EES-kommittén med stöd av artikel 98 i huvudavtalet har rätt att besluta.

(upphävs)

4 §

5 §

Handels- och industriministeriet får meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av föl-

(upphävs)

5 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

jande av rådets förordningar, till vilka det hänvisas i bilaga IV till EES-avtalet:

1) rådets förordning (EEG) nr 1056/72 om anmälan till kommissionen av investeringsprojekt av intresse för gemenskapen inom petroleum-, naturgas- och elektricitetssektorerna,

2) rådets förordning (EEG) nr 1893/79 om införande av registrering i gemenskapen av import av råolja och/eller petroleumprodukter, samt

3) rådets förordning (EEG) nr 4152/88 om förlängning av giltighetstiden för förordningarna (EEG) nr 1893/79 och (EEG) nr 2592/79 om registrering av import av råolja.

6 §

Behörig myndighet enligt rådets förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen, som nämns i bilaga V till EES-avtalet, är i Finland arbetsministeriet som på det sätt som anges i avtalet och i förordningen ger handräckning åt EFTA:s ständiga kommitté, EFTA:s övervakningsmyndighet och Europeiska gemenskapernas (EG:s) kommission. I fråga om den statistikföring som nämns i förordningen är dock arbetsministeriet och statistikcentralen gemensamt behöriga nationella myndigheter.

(upphävs)

6 §

7 §

(1 mom. upphävd genom lagen den 15 juni 1994 (664/94))

Behörig myndighet i Finland enligt artikel 7—11 i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1192/69 om införande av enhetliga regler för järnvägsföretagens redovisning, till vilken det hänvisas i bilaga XIII till EES-avtalet, är trafikministeriet som skall behandla och avgöra ansökningar om normalisering av järnvägsföretagens konton samt publicera sina beslut med anledning av dem. Statsrådet får meddela närmare föreskrifter om det ersättningsförfarande som nämns i förordningen.

(upphävs)

7 §

8 §

I fråga om rådets förordning (EEG) nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter, till vilken det hänvisas i bilaga XIII till EES-avtalet, tillämpas i Finland också vad som bestäms i artiklarna 5.5 och 7.3 i förordningen. Om tillämpningen av de undantag som anges i artikel 13.1 i förordningen bestäms

(upphävs)

8 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

i Finland genom förordning. Om de undantag som anges i artikel 13.2 i förordningen beslutar trafikministeriet, som kan meddela närmare föreskrifter om beviljande av undantag.

En chaufför, som bryter mot bestämmelserna om körtider, raster och vilotider i den förordning av rådet som nämns i 1 mom. samt en arbetsgivare eller dennes ombud som bryter mot artikel 10, skall för körtidsförseelse dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

En arbetsgivare eller dennes ombud som bryter mot artikel 5 i den förordning av rådet som nämns i 1 mom. skall straffas i enlighet med 24 § lagen om skydd för unga arbetstagare (669/67).

Polisen skall övervaka att den förordning av rådet som nämns i 1 mom. följs. Arbetarskyddsmyndigheterna skall också övervaka att artikel 5 följs.

9 §

Konkurrensverket skall vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra diskriminering som nämns i artikel 50 i huvudavtalet.

För de uppgifter i en medlemsstat som avses i rådets förordning (EEG) nr 11/60 om avskaffande av diskriminering såvitt avser fraktsatser och befordringsvillkor enligt artikel 79.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, till vilken det hänvisas i bilaga XIII till EES-avtalet, svarar i Finland konkurrensverket.

Den som bryter mot en skyldighet i artikel 5.2 eller artiklarna 6, 11, 13 eller 16 c i rådets förordning nr 11/60 skall straffas enligt 27 § 1 mom. lagen om konkurrensbegränsning (480/92).

(upphävs)

9 §

10 §

Behörig myndighet i Finland enligt de bestämmelser som nämns i bilaga XIV till avtalet är konkurrensverket, som skall ge handräckning åt EFTA:s övervakningsmyndighet och EG:s kommission enligt vad som därom har överenskomits. I den mån det är fråga om samarbete med EFTA:s övervakningsmyndighet och EG:s kommission för att utveckla de bestämmelser eller andra konkurrensregler i avtalet som nämns i bilaga XIV till avtalet skall dock handels- och industriministeriet vara behörig myndighet. Handels- och industriministeriet skall samarbeta med finansministeriet, social- och hälsovårdsministe-

(upphävs)

10 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

riet eller trafikministeriet, om samarbetet gäller verksamhet inom dessa ministeriers verksamhetsområde.

Länsstyrelserna skall hjälpa konkurrensverket med att utföra de uppgifter som nämns i 1 mom.

Beslut som nämns i artikel 53.3 i huvudavtalet, genom vilka undantag görs från förbud enligt artikel 53.1 i fråga om en kategori av avtal mellan företag, en kategori av beslut mellan företagssammanslutningar eller en grupp av samordnade förfaranden skall verkställas genom förordning.

11 §

Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 om regler för bestämning av perioder, datum och frister som nämns i bilaga XVI till EES-avtalet skall utan hinder av lagen om beräkning av laga tid (150/30) tillämpas på tidsfrister, datum och tidpunkter som anges i de bestämmelser som nämns i bilagan.

(upphävs)

11 §

12 §

Om val av representanter till EES gemensamma parlamentariskommitté stadgas särskilt.

(upphävs)

12 §

15 §

Närmare stadganden om verkställigheten av de bestämmelser som nämns i 1 § utfärdas vid behov genom förordning. Om verkställighet av de EG-direktiv som det hänvisas till i bilagorna till EES-avtalet stadgas dock särskilt.

(upphävs)

15 §

16 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som stadgas genom förordning. Om ikraftträdelse-tidpunkten för rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som nämns i bilaga XXII till avtalet stadgas särskilt genom lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

16 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den

1995.

2.

Lag

om upphävande av vissa stadganden i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet och om tillämpningen av beslutet

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Utan hinder av vad som bestäms i de förordningar om social trygghet till vilka det hänvisas i bilaga VI till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) får rådets ändringsförordningar (EEG) nr 1247/92, nr 1248/92, nr 1249/92 och nr 1945/93 tillämpas från och med den 1 januari 1994, om bestämmelserna i dem är fördelaktigare för de personer som berörs av dem.

(upphävs)

3 §

3 §

Behörig myndighet enligt rådets förordning (EEG) nr 2434/92 om ändring av del II i förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen och kommissionens beslut om genomförande av nämnda förordning (EEG) nr 1612/68; särskilt vad avser nätverket Eures (European Employment Services) (93/569/EEG), till vilka det hänvisas i den i bilaga 5 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan V till EES-avtalet, är i Finland arbetsministeriet som så som anges i rättsakterna ger handräckning till EFTA:s Ständiga kommitté, EFTA:s övervakningsmyndighet och Europeiska gemenskapernas kommission. I fråga om den statistikföring som avses i nämnda rättsakter är dock arbetsministeriet och statistikcentralen gemensamt behöriga myndigheter.

(upphävs)

4 §

4 §

Den myndighet som svarar för övervakningen enligt rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel, till vilken det hänvisas i den i bilaga 3 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan II till EES-avtalet, är i Finland jord- och skogsbruksministeriet. För organiserandet av övervakningen av ekologiskt producerade livsmedel svarar livsmedelsverket. Dessa myndigheter har rätt att av andra myndigheter samt av kontrollanstalterna få de uppgifter som behövs

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

för övervakningen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar efter att ha hört miljöministeriet närmare föreskrifter om de verkställighetsstadganden om övervakning av ekologisk produktion av jordbruksprodukter vilka förutsätts i rådets förordning, enligt vad som särskilt stadgas genom förordning. Handels- och industriministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna i rådets förordning om ekologisk produktion av livsmedel.

För den övervakning av ekologisk produktion av jordbruksprodukter som avses i rådets förordning som nämns i 1 mom. svarar kontrollcentralen för växtproduktion, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, lantbruksnäringsdistrikten och de regionala kontrollnämnderna. Om inrättande av nämnderna stadgas genom förordning enligt 1 mom.

I fråga om ekologiskt producerade livsmedel övervakar de myndigheter som avses i livsmedelslagen (526/41) att rådets förordning som nämns i 1 mom. iakttas. I fråga om ekologisk produktion av livsmedel är livsmedelsverket behörig myndighet som avses i artiklarna 8—10 i rådets förordning.

5 §

Det behöriga organ som avses i artikel 9 i rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapssystem för tilldelning av miljömärke, till vilken det hänvisas i den i bilaga 18 till Gemensamma EES-kommitténs beslut avsedda bilagan XX till EES-avtalet, skall i Finland utses genom beslut av statsrådet. Statsrådet kan också meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av förordningen. Närmare föreskrifter om verkställigheten av kommissionens beslut om verkställighet av förordningen kan dock meddelas genom beslut av miljöministeriet.

Till behörigt organ enligt 1 mom. kan också utses en registrerad förening som uppfyller de förutsättningar som avses i artikel 2 i rådets förordning som avses i 1 mom. Även då skall det behöriga organet i sin uppgift iakttå lagen om förvaltningsförfarande (598/82), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) och språklagen (148/22), till den del inte något annat följer av förordningen. I fråga om offentligheten av det behöriga organets handlingar gäller vad som stadgas om myndigheters handlingar. De personer som inom det behöriga organet sköter uppgifter enligt förordningen handlar i sin uppgift under tjänstemannaansvar.

5 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Besvär över det behöriga organets beslut genom vilket en ansökan om tilldelning av miljömärke har avslagits eller lämnats utan prövning får anföras hos länsrätten i Nylands län med iakttagande av lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Den som bryter mot ett förbud enligt artikel 13 i rådets förordning som nämns i 1 mom. skall för brott mot tystnadsplikt i miljömärkesärenden dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Allmän åklagare får inte väcka talan för ett sådant brott, om inte målsäganden har anmält det för åtal. I fråga om brott mot tystnadsplikt som har begåtts av en tjänsteman eller en person som avses i 2 mom. skall dock 40 kap. 5 § strafflagen tillämpas.

6 §

Närmare stadganden om verkställighet av de bestämmelser som avses i 1 § utfärdas vid behov genom förordning. Om genomförandet av de EEG-direktiv till vilka det hänvisas i ändringarna av de bilagor till EES-avtalet som avses i bilagorna till beslutet stadgas dock särskilt.

6 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den

1995.